GAZETA ŚCIENNA »NOWINY« DLA POLSKIEJ WSI
Sierpień 1943/I — Numer 65

Wzorem ubiegłych lat Redakcja gazety ściennej „Nowiny" przedstawia swym czytelnikom na wsi aktualną kwestię:

KONTYNGENTY i PREMIE

Tegoroczna akcja zbiorów opiera się na zasadzie szerszego uwzględnienia istotnych potrzeb gospodarza-producenta

Nie będzie już niespodzianek: zamiast kontyngentu „minimalnego"—kontyngent stały

Sprawiedliwy udział we wszystkich towarach premiowych

ŻNIWA

Ze wszystkich stron Generalnego Gubernatorstwa nadchodzą wiadomości o rozpoczęciu zbiorów. Doskonała słoneczna pogoda sprzyja żniwom. Zanim nasza Gazeta Ścienna po wydrukowaniu dostarczona zostanie na wieś, żniwa będą się zbliżać ku końcowi, a w niektórych miejscowościach i gospodarstwach będą już nawet całkowicie zakończone.

Zdaniem fachowych kół rolniczych tegoroczny urodzaj zbóż określany jest jako dobry. Okopowe również, jak przypuszcza się, będą zupełnie dobre. O ile pogoda dopisze i dalej, a sprzęt będzie szczęśliwie dokonany, odetchnie wówczas rolnik pełną piersią po zakończeniu tego najważniejszego okresu roku.

Nie od rzeczy będzie przypomnieć w paru słowach o ważnych szczegółach pracy rolnika z okresu żniw i zwózki do stodół.

Dosuszanie zboża na pokosach jest zawsze ryzykowne, chociaż przy zbożu jarem często się je stosuje. Zboże takie szybciej przesycha, ale z drugiej strony jest bardziej narażone na zamoknięcie. Dlatego też najbezpieczniej ustawić snopki w lalki czyli kopki.

Do zwożenia żyta przystępujemy wówczas, gdy ziarno jest twarde i nie da się już zgiąć na paznogciu, a słoma dobrze przeschła. Ze zwózką do stodoły nie należy się zbytnio śpieszyć, ponieważ niedostatecznie dosuszone ziarno łatwo zagrzewa się i pleśnieje, Jeszcze łatwiej zagrzewa się w stodole nie dosuszony owies. Skoro więc z jakichkolwiek powodów musielibyśmy zwozić zboże nie całkiem dosuszone, to lepiej składać je w stogi i sterty, w których zboże to ma możność doschnięcia. Pszenicy i jęczmienia browarnego nie można długo pozostawiać na polu. Pszenica w razie deszczu bardzo łatwo porasta, a zamokły jęczmień browarny traci wartości handlowe. Gdy zatem słoma pszenicy i jęczmienia nie jest poprzerastana zielskiem, to przy dobrej pogodzie zboża te, skoszone w jednym dniu do południu, należy zwozić już następnego dnia po południu.

W interesie każdego gospodarza w obecnym czasie leży, aby po dokonaniu zwózki zboża jak najwcześniej rozpoczął omłot. Powinien on bowiem pamiętać o terminach dostaw kontyngentowych, które muszą być ściśle dotrzymane. Dotrzymanie bowiem tych terminów pozwala na racjonalne przeprowadzenie we właściwym czasie rozdziału żywności.

Każdego roku w okresie żniw poświęcamy cały numer naszej Gazety Ściennej sprawom kontyngentu i premiowania. I tego roku bieżący numer poświęcamy w całości tym sprawom, które są najbardziej ważnym i aktualnym zagadnieniem chwili. Od należytego bowiem i sumiennego wypełnienia obowiązków kontyngentowych przez rolnika zależy sprawność akcji wyżywienia szerokich mas ludności Generalnego Gubernatorstwa.

Wszelkie więc wiadomości o ważniejszych wydarzeniach, jakie zaszły na szerokim świecie w okresie żniw znajdą nasi Czytelnicy w następnym numerze Gazety Ściennej.

Pan Bóg i w tym roku pobłogosławił trud i pracę rolnika. Ziemia zroszona potem całorocznej pracy wydała naprawdę dobre plony. Kosy i sierpy ujęte w krzepkie dłonie zebrały z pól wyzłocone w ciepłych promieniach słońca kłosy. Snopy zwiezione do stodół czekają na młóckę, by dać nam w zimie chleb i zabezpieczyć wszystkich przed głodem.

Także i w tym roku zbiory stoją pod znakiem nie zawsze miłych zarówno dla jednostek jak i całych narodów konieczności, podyktowanych przez największe wydarzenia wojenne, które rozstrzygają o losie kontynentu europejskiego. Jest zupełnie zrozumiałe, że w czasie, kiedy wszystkie narody Europy podjęły wzajemną współpracę, aby od ośrodków starej kultury utrzymać z dala zmorę bolszewizmu tak samo jak i dyktaturę kapitalizmu amerykańskiego albo angielskiego, skutki gigantycznych zmagań dotykają nie tylko całych społeczeństw lecz również i poszczególnych ludzi. Los nakazał jednemu, by jako żołnierz z bronią w ręku walczył i przelewał swą krew i oddawał zdrowie w ofierze dla dobra wszystkich narodów europejskich. Innemu znów zadał ciężką pracę przy maszynach fabrycznych, albo w kopalniach przy wydzieraniu z głębi ziemi cennego węgla. Właściwy sens ofiar żołnierza jest taki sam, jak i pracującego robotnika albo rzemieślnika.

Życzenie jednostki a interesy ogółu

W szeregach, które podjęły wzajemną współpracę dla dobra wszystkich, stoi także i rolnik, któremu los nakazał troskę o wyżywienie współbraci. Zupełnie tak samo jak w fabrykach i miastach albo nawet na froncie, w tak szczególnym czasie jaki stanowi każda wojna, życzenia jednostek muszą ustąpić miejsca interesom ogółu. Musi więc także i rolnik ogólnemu dobru podporządkować wiele swych życzeń osobistych, przysługujących mu w czasie pokoju. Pod każdym względem musi on zrozumieć, że w czasie wojny konieczne jest zabezpieczyć wyżywienie dla wszystkich tych pracujących ludzi, którzy nie posiadają własnej ziemi czy roli i że sprawiedliwy i dla wszystkich wystarczający podział chleba codziennego może być przeprowadzony tylko przy pomocy dokładnie opracowanego i sprawiedliwego systemu.

Nabyte dotychczas doświadczenia są w pełni wykorzystane

Że we wszystkich kołach czytelników „Gazetki Ściennej" na terenie wsi i gmin Generalnego Gubernatorstwa istnieje tego rodzaju zrozumienie, udowodniła już tak zwana akcja premiowa w roku ubiegłym. Przy tej okazji należy jeszcze raz stwierdzić, że akcja premiowa przeprowadzona przez władze rolnicze Generalnego Gubernatorstwa zawdzięcza swe opracowanie najlepszym rolniczym siłom fachowym i że już w przeszłym roku czyniono wszystko, by każdemu rolnikowi, który wypełnił obowiązek społeczny odwzajemnić się, zaspakajając jego osobiste potrzeby, a nawet przez specjalne przywileje w formie przyznanych premij, udzielić mu mile przyjętego uznania.

Niema złej woli

Rzecz zupełnie jasna, że skomplikowane warunki spowodowane przez wojnę tu i ówdzie spowodowały, iż w sporadycznych wypadkach wystąpiły trudności natury organizacyjnej. W większości wypadków dotknięci tym, po rozsądnym rozważeniu, doszli do przekonania, że w żadnym razie nie chodzi przy tym o złą wolę tej czy tamtej osoby bądź też instancji, lecz jedynie o lokalne i tylko chwilowe komplikacje, które byłyby możliwie i zupełnie zrozumiałe wśród szczególnie niekorzystnych warunków także i w czasach normalnych.

Nie należy zapominać, że kierowanie rozdziałem środków żywnościowych, które rolnik odczuwa osobiście w formie tak zwanego ujęcia zbiorów, stało się konieczne dopiero z chwilą rozpoczęcia wojny. Tak jak i w innych dziedzinach, samo przez się więc także i tutaj, muszą być zebrane najpierw pewne doświadczenia.

Owe doświadczenia w bieżącym roku zostały w całym tego słowa znaczeniu uwzględnione w akcji premiowej: Nie będzie w tym żadnej przesady, jeśli się stwierdzi, że przy dostawie zboża w tym roku zastosowano rewelacyjne zasady.

W tym roku: STAŁE kontyngenty

W związku z tym w pierwszym rzędzie należy wymienić następujące fakty: Dotychczas kontyngent nałożony na gospodarstwo rolne był kontyngentem, że tak powiemy minimalnym, który w razie potrzeby mógł być podwyższony przez właściwe placówki: W obecnym roku kontyngent nałożony na poszczególnych rolników ma charakter stały. Nikt więc nie potrzebuje się niepokoić, że w ciągu następnych miesięcy granice takiego kontyngentu mogą być ewentualnie rozszerzone.

Osobiste potrzeby gospodarzy będą uwzględnione

Jeśli więc w ten sposób każdy rolnik jest dostatecznie i wyraźnie zabezpieczony przed wszelkimi niespodziankami, to z drugiej strony odpowiedzialne czynniki rolnicze w Generalnym Gubernatorstwie oczekują od niego, że te produkty rolnicze, zebrane w ilościach przewyższających kontyngent i nie zużyte we własnym zakresie, odda on do punktów zbornych, które mają zezwolenie na zakup. Uznanie przez władze stałego i niezmiennego kontyngentu przedstawia jednym słowem dla każdego rolnika obowiązek, aby wszystkie płody rolne, które przekraczają granice nałożonego na niego kontyngentu i są większe od własnego spożycia pod żadnym pozorem nie sprzedawał na innej drodze, jak tylko w sposób przepisany ustawą i po przepisanej cenie.

Jeżeli rolnik bez reszty wypełni swój obowiązek odstawy, to wówczas uzyska zezwolenie na zwiększenie spożycia zbóż chlebowych dla osób należących do jego gospodarstwa. Poza tym każdy rolnik, który wypełnił kontyngent, może postawić wniosek o podwyższenie mu przyznanego zapotrzebowania na paszę dla inwentarza. Wniosek taki, jak nas poinformowały właściwe władze, będzie uwzględniony o ile domaga się tego stan bydła w gospodarstwie.

Owa inowacja zostanie bezwątpienia przez wszystkich rolników przyjęta jako poważne osobiste ułatwienie i uwzględnienie ich osobistych interesów.

Szczegóły i przykłady premiowania

Dostawcom kontyngentu przysługuje prawo dowolnego wyboru potrzebnych artykułów

Zamiast „kwitów" w tym roku będą „punkty" i znaczki premiowe

Pod tym samym punktem widzenia rolnicze władze Generalnego Gubernatorstwa postanowiły, na podstawie dotychczasowych doświadczeń, aby także i system premiowy w tym roku ustalono według nowych zasad, które w znaczniejszym stopniu niż dotychczas uwzględniać będą osobiste potrzeby producentów. W ubiegłym roku było tak, że za pewien określony rodzaj produktów rolnych wydawano tylko pewien gatunek towarów premiowych, Można łatwo zrozumieć, że w ten sposób na terenach o jednostronnej produkcji rolniczej niektóre towary premiowe mogły być rozdzielane w ilości niewystarczającej lub też nie były zupełnie rozdzielane. Z innej znów strony, często inne towary premiowe wydano w nadmiarze, w ilościach nieodpowiednich w stosunku do zapotrebowania rolnika, W tym roku zabezpieczono poszczególnemu rolnikowi sprawiedliwy udział we wszystkich stojących do dyspozycji towarach premiowych.

Korzyść z tego, jaka przypadła w udziale producentów dzięki nowemu systemowi jest zupełnie wyraźna, W ten sposób ludności rolniczej zapewniono w akcji premiowej roku 1943/44 w większym stopniu niż dotychczas sprawiedliwy rozdział towarów włókienniczych, skórzanych, żelaznych, sprzętów gospodarstwa domowego, mydła jak również i wyrobów monopolowych jak wódki i wyrobów tytoniowych,

Znaczki premiowe

Akcję premiową w roku bieżącym uproszczono także pod względem technicznego przeprowadzenia przez to mianowicie, że w miejsce dotychczasowych kuponów premiowych będą użyte „znaczki premiowe". Wartość tych znaczków premiowych będzie obliczana na punkty. Zostaną wydane znaczki premiowe o wartości 1, 2, 5, 10, 20 i 50 punktów. Należy przy tym rozróżnić znaczki premiowe na poszczególne towary premiowe. Są bowiem znaczki premiowe na materiały włókiennicze i towary włókiennicze, na wódkę, na papierosy i na sprzęty gospodarstwa domowego. Wartość poszczególnych znaczków premiowych i rodzaj towaru, który się na nie otrzymuje, można rozpoznać po odpowiednich napisach na znaczkach, które są wydrukowane w różnych kolorach.

Punkty premiowe będą obliczane na podstawie tak zwanych jednostek premiowych, które zostały ustalone dla każdego rodzaju produktów rolnych. Z powodu braku miejsca ograniczamy się do podania dziś tylko kilku przykładów, które scharakteryzują jasno wszelkie istotne szczegóły tegorocznej akcji premiowania.

A więc:

za 100 kg żyta producentowi przy dostawie przyznaje się 100 jednostek premiowych, 100 jednostek premiowych odpowiada zaś 10 punktom premiowym, a więc za dostawę 100 kg żyta rolnik otrzymuje 10 punktów premiowych, Za 100 kg rzepaku producent otrzymuje znów 350, a za 100 kg maku 500 jednostek premiowych, co odpowiada więc 35 względnie nawet 50 punktom premiowym,

Przy tej okazji zapoznajmy się jeszcze z kilkoma innymi przykładami:

Dostawca otrzymuje:

Za 100 kg owsa	*8*	*punktów premiowych*
Za 100 kg żyta, jęczmienia, kukurydzy, gryki, prosa . . .	*10*	*„ „*
Za 100 kg grochu, peluszki, końskiego zębu, łubinu . . .	*12*	*„ „*
Za 100 kg pszenicy	*13*	*„ „*
Za 100 kg zwykłego grochu jadalnego	*15*	*„ „*
Za 100 kg żółtego grochu Wiktoria, zielonego groszku, fasoli, soczewicy	*20*	*„ „*
Za 100 kg siemienia konopnego	*25*	*„ „*
Za 100 kg siemienia lnianego, nasienia gorczycy, nasion słonecznikowych	*30*	*„ „*
Za 100 kg rzepaku, rzepiku	*35*	*„ „*
Za 100 kg maku	*50*	*„ „*
Za produkty ogrodnicze (wszelkiego rodzaju jarzyny, także dziko rosnące, przeznaczone do spożycia przez ludzi, owoce i jagody, także dziko rosnące jagody i grzyby) o wartości 10 złotych	*1*	*„ „*
Za 100 l mleka, zależnie od zawartości tłuszczu	*5 — 12*	*„ „*
Za ziemniaki o wartości 10 złotych	*3*	*„ „*
Za 100 kg żywej wagi bydła rogatego	*46 — 75*	*„ „*
Za 100 kg żywej wagi cieląt	*30 — 60*	*„ „*
Za 100 kg żywej wagi owiec	*40 — 50*	*„ „*
Za 100 kg żywej wagi koni rzeźnych	*25*	*„ „*
Za 100 kg żywej wagi świń pierwszej klasy	*120*	*„ „*

Tak więc, jak to już podkreśliliśmy, w bieżącym roku każdy rolnik może otrzymać wszystkie stojące do dyspozycji towary premiowe bez względu na to, jakie odstawił produkty rolne. Powiedzmy, że pewien dostawca kontyngentu otrzymał 10 punktów premiowych. Uprawnia go to do zakupienia najróżniejszych towarów, albowiem z tych 10-ciu punktów:

2 punkty premiowe uprawniają do otrzymania materiałów włókienniczych i towarów włókienniczych,
2 punkty premiowe do otrzymania wódki,
2 punkty premiowe do otrzymania papierosów,
1 punkt premiowy do otrzymania żelaza i wyrobów żelaznych,
1 punkt premiowy do otrzymania skóry i wyrobów skórzanych,
1 punkt premiowy do otrzymania środków do prania albo świec,
1 punkt premiowy do otrzymania sprzętów gospodarstwa domowego.

Wyżej omówiony system premiowy odnosi się do zboża, nasion strączkowych, nasion oleistych, ziemniaków, płodów ogrodniczych, bydła, mleka i ryb.

W sprawie premiowania dostawy jaj, drobiu, miodu, wełny, buraków cukrowych, chmielu, pierza, cykorii, ziół leczniczych i nasion, tak samo jak w sprawie premiowania lnu i konopi albo obowiązują wydane już odnośne zarządzenia, albo będą wydane nowe wytyczne.

Wszystkie szczegóły, które interesują rolnika w związku z dostawą tegorocznych kontyngentów bądź też w związku z nowym systemem premiowym, o ile nie są one zawarte w „Gazetce Ściennej", zostaną wyjaśnione przez właściwe placówki rolnicze. Każdy więc rolnik, który pragnie bliżej zapoznać się z interesującą go kwestią, powinien zwrócić się tam z zapytaniem.

Naszym czytelnikom życzymy, aby po pełnym trudu czasie z powodzeniem zebrali owoce swej całorocznej pracy. Będziemy szczerze zadowoleni, jeśli nasze wysiłki odniosą skutek i przyczynimy się praktycznie do tego, że każdy z naszych Czytelników zwróci uwagę na korzystne i zadawalające możliwości, jakie charakteryzują w tym roku system premiowy. Korzyści z tego może wyciągnąć każdy obywatel, który, jak to się mówi, ma głowę na karku i który posiada poczucie odpowiedzialności nietylko w stosunku do siebie samego, ale także w stosunku do członków swej rodziny i członków własnego narodu: kto pojmie te rzeczy, ten także zrozumie, iż władze tylko w stosunku do naprawdę złośliwych jednostek zdecydowane są zastosować przewidziane w koniecznych wypadkach środki karne. Mamy nadzieję, że żaden z naszych Czytelników nie zostanie nimi dotknięty.

Ze swej strony Redakcja „Gazetki Ściennej" jeszcze raz przypomina swym Czytelnikom, że sumienne wypełnienie kontyngentów w bieżącym roku nie tylko zapewnia realne uznanie władz rolniczych Generalnego Gubernatorstwa w formie praktycznej i na drodze przydzielenia towarów premiowych. Punktualne i zupełne oddanie kontyngentów stanowi także podstawę do zrealizowania zapowiedzianego osobiście przez Generalnego Gubernatora dr. Franka polepszenia wyżywienia całego społeczeństwa polskiego, które ma nastąpić z dniem 1 września 1943 roku.

Wydawnictwo: „TELEPRESS", Kraków, Dom Prasy.